

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra HAANDBOG I VERDENSHISTORIEN. Nyaarstiden

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 393.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig07val-shoot-idm140245225491216/facsimile.pdf> (tilgået 13. juni 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Det Hellige Romerske Rige

Det Hellige Romerske Rige

eller

Tydskland, Bøhmen og Ungarn.

Medens det »Hellige Romerske Rige« endnu stod paa Papiret, haade i Historien og Geografien, sagde et vittigt Hoved (Baggesen) hos os: det er, mærkeligt nok, ingen af Delene: hverken »helligt« eller »Romersk« eller »Rige«, og det er slaaende, ja lynslaaende; thi det Hele har aabenbar aldrig været Andet end et stort Hjernespind, hvorefter Verden selv ikke vilde føle og rette sig; men dette Hjernespind eller denne Idee har dog gennem mange Aarhundreder gjort saa stærkt et Indtryk paa Millioner af et stort, stridbart og sindrigt Folk, at det med Rette kræver en udmærket Plads i Verdens-Historien, skjøndt det er en fortvivlet Opgave at fortælle et Verdens-Riges Historie, som vel var længe i Gjære men kom aldrig i Stand. Den sædvanlige Udvei: at fortælle alle Keiserenes Levnets-Løb, fra Karl den Stores til Frants den Andens, og da lade som om man havde løst Opgaven, den kan man nu vist nok ikke slaae ind med aabne Øine, men da Keiserdømmet virkelig var et mislykket Forsøg paa at give Hjernespindet Kjød og Been, maa man dog immer stræbe at knytte det Usynliges Historie til Skyggens, som gik for Legeme.

Sagen maa naturligviis være den, at det tidlig har svævet for Tydskerne, hvad der hos deres nyeste Filosofiske Orakel (Hegel) er blevet til en nagelfast Tanke (fix Idee), at en Stat, hvori Frihed og Nødvendighed sammensmelte, idet den omfatter og paa det Strængeste behersker hele Menneske-Livet, men efter Love, som ligge i Menneske-Naturen, en saadan Stat er det hele Historiens Øiemed at udvikle og Tydskerne kaldt at skabe og begribe^{*)}. Et saadant Luft-Kastel var det nemlig aabenbar, man bygde paa i det Hellige Romerske Rige, hvis Keiser, altid Rigeis Formerer (*semper Augustus*), ei blot ene-vældig skulde beherske alle de syv Kurfyrster og de utallige Tydske Herskaber, men ogsaa Paven og hele Christenheden, med alle dens Bisper og Abbeder, Konger og Fyrster, uden at dog Nogen derved leed mindste Skaar i sin lovlige Frihed

*) Hegels Forelesninger over Historiens Filosofi, fra Ende til Anden, og klarest i Indledningen.